

Voorbeeldexamen MBO COE Nederlands 2F

2012

Lezen en luisteren

MBO COE Nederlandse taal 2F

Jaar	2012
Vak	Nederlandse taal
Niveau	2F
Aantal teksten	7
Aantal vragen	42
Duur	90 minuten

Het voorbeeldexamen bestaat uit 7 teksten: 4 leesteksten en 3 kijk-luisterteksten.

Lezen:

Zelfzorg griep of verkoudheid

Deze tekst komt uit een folder van een apotheek. De tekst geeft informatie over wat je kunt doen bij griep en verkoudheid. Bij deze tekst horen 4 vragen (vraag 1 t/m 4).

Met bril veel meer kans op werk

Dit krantenartikel gaat over een onderzoek naar mensen die een bril dragen. Bij deze tekst horen 7 vragen (vraag 5 t/m 11).

De beginnende hardloper

Deze tekst komt van een site van een hardloopvereniging. De tekst geeft informatie over hardlopen. Bij deze tekst horen 4 vragen (vraag 12 t/m 15).

Zuinig op je oren met oordoppen

Deze tekst komt uit een krant. Bij deze tekst horen 6 vragen (vraag 16 t/m 21).

Kijk- en luisteren:

Aangifte doen

Je ziet een filmpje over aangifte doen bij de politie. Bij dit filmpje horen 7 vragen (vraag 22 t/m 28).

Tienerondernemers

Je hoort een gedeelte van een radioprogramma. Het programma gaat over jongeren en ondernemen. De presentatoren praten met Mireille Muller van de Kamer van Koophandel en met Fleur Kriegsman, een jonge ondernemer.

Bij dit radiofragment horen 8 vragen (vraag 29 t/m 36).

Rijden op frituurvet

Je ziet een filmpje over hoe je oud frituurvet kunt recyclen (hergebruiken).

Bij dit filmpje horen 6 vragen (vraag 37 t/m 42).

Tekst 1

Deze tekst komt uit een folder van een apotheek. De tekst geeft informatie over wat je kunt doen bij griep en verkoudheid. Bij deze tekst horen 4 vragen (vraag 1 t/m 4).

Zelfzorg griep of verkoudheid

Griep en verkoudheid gaan vanzelf over. Meestal hebt u er een week last van, soms wat langer. Het hoesten kan nog een paar weken doorgaan, als de overige verschijnselen al verdwenen zijn. Na een griep kunt u zich nog enkele weken moe en slap voelen.

Algemeen

Om een verkoudheid te bestrijden hoeft u niets te doen. U kunt wel de hinderlijke verschijnselen, zoals keelpijn, hoesten, een verstopte neus of oorpijn verlichten. Raadpleeg uw apotheek als u vrij verkrijgbare medicijnen wilt gebruiken. Daar krijgt u informatie en advies. Bij een flinke griep kunt u het het beste rustig aan doen tot de koorts verdwenen is - meestal duurt dat drie tot vijf dagen.



Bij koorts, hoesten en snotteren verliest u veel vocht. Zorg dus dat u meer vocht binnenkrijgt dan normaal: drink vooral water, (kruiden)thee, sap of limonade. Drink liever geen koffie of alcohol; die onttrekken vocht aan het lichaam.

Roken verergert de irritatie van de slijmvliezen in de neus en keel. Probeer daarom niet te roken.

Verstopte neus

Stomen kan prettig zijn als uw neus verstopt is. Doe kokend water in een kom en ga erboven hangen met een handdoek over uw hoofd. U kunt aan het water kamille, stoomdruppels of verkoudheidszalf toevoegen (verkrijgbaar bij de apotheek), maar het hoeft niet. Er zijn ook speciale inhalers te koop. Daarmee ademt u de stoom in via een neus-mondstuk. Dat is vooral handig als uw ogen of huid geïrriteerd raken door de stoomdruppels of verkoudheidszalf. Kleine kinderen kunt u beter niet laten stomen boven een kom heet water. Het risico dat ze zich branden is te groot. U kunt ze wel warm laten douchen, dat helpt ook.

- Bij de apotheek kunt u neusdruppels of een neusspray kopen die de ademhaling door de neus makkelijker maken. Er zijn twee soorten:

1. *Neusdruppels of -spray met fysiologisch zout*. Dat verdunt het taai slijm in de neus. Het is een veilig middel, ook geschikt voor kinderen onder de twee jaar. U kunt ook zelf een fysiologische zoutoplossing maken (een afgestreken theelepel zout op een glas water van 250 ml) en die opsnuiven.

2. *Neusdruppels of -spray met xylometazoline*. Dat laat het gezwollen neusslijmvlies slinken. Gebruik dit middel echter niet langer dan vijf dagen achter elkaar en niet bij kinderen jonger dan twee jaar. Een neusspray werkt meestal beter dan druppels, doordat de fijne druppeltjes zich beter over het neusslijmvlies verdelen en langer in de neus blijven.

Koorts en pijn

Koorts is een lichaamstemperatuur van 38°C of hoger. Het is een normale reactie van het lichaam op een infectie. Het is dus niet altijd nodig de koorts te onderdrukken. Een kind hoeft u niets tegen de koorts te geven als het normaal reageert, wil spelen en blijft drinken.

Ter bestrijding van hoge koorts, spierpijn en hoofdpijn kunt u het beste paracetamol gebruiken. Dat geeft weinig bijwerkingen en wordt door de meeste mensen goed verdragen. Ook in combinatie met andere medicijnen levert het geen problemen op. Gebruik als volwassene niet meer dan acht tabletten per dag. Raadpleeg de bijsluiter of uw apotheek

voor de juiste toedieningsvorm en dosering voor kinderen.

Wanneer naar de huisarts?

Kinderen

- Als het kind een erg zieke of apathische indruk maakt;
- Als het kind een temperatuur van meer dan 40°C heeft;
- Als het kind jonger is dan vier maanden en langer dan een dag een temperatuur boven de 38°C heeft;
- Als het kind jonger dan zes maanden is en oorpijn heeft;
- Als het kind jonger dan zes maanden is en hoest;
- Als het kind tussen zes maanden en twee jaar is en oorpijn heeft die na 24 uur niet is verbeterd;
- Als het kind ouder is dan zes maanden en langer dan vijf dagen hoest;
- Als het kind ouder is dan twee jaar, en oorpijn heeft die na drie dagen niet is verbeterd;
- Als het kind een loopoor heeft, dat na twee weken nog niet is opgedroogd.

Volwassenen

- Als u zich ernstig ziek voelt;
- Als u ouder bent dan 75 jaar en zich ziek voelt en/of koorts heeft;
- Als uw temperatuur langer dan vijf dagen boven de 38°C blijft;
- Als u langer dan enkele weken koorts hebt;
- Als u langer dan vijf dagen pijn hebt in de bovenkaak of de kiezen, pijn bij het kauwen of pijn die erger wordt bij het bukken. Deze klachten kunnen wijzen op een kaakholteontsteking.

Kinderen en volwassenen

- Als iemand met een ernstige hart- of longaandoening griep krijgt;
- Als bij koorts in combinatie met het ophoesten van slijm, de koorts langer dan drie dagen aanhoudt;
- Als iemand ijlt;
- Als iemand plotseling hoge koorts krijgt, binnen een jaar na een verblijf in de tropen. Dan kan de koorts namelijk worden veroorzaakt door malaria;
- Als bij iemand met griep de koorts is afgenomen, enkele dagen is weggeweest en dan weer terugkomt.

1. Waarom kun je volgens de tekst beter geen koffie of alcohol drinken als je griep hebt?

- A** omdat je lichaam dan te veel vocht verliest
- B** omdat koffie en alcohol de irritatie van de slijmvliezen verergeren
- C** omdat koffie en alcohol slecht zijn voor je lichaam

2. Lees het stukje over de *verstopte neus*. Hieronder staan zes uitspraken over een verstopte neus.

Zijn de uitspraken volgens de tekst waar of niet waar? Kruis bij elke uitspraak 'waar' of 'niet waar' aan.

	waar	niet waar
Bij een verstopte neus kun je een zelfgemaakte zoutoplossing gebruiken.		
Door te stomen raken de ogen en de neus niet zwaar geïrriteerd		
Neusdruppels werken beter tegen een verstopte neus dan een neusspray		
Kleine kinderen kunnen het best stomen met warm water en een verkoudheidszalf.		
Sommige neusdruppels lossen het taaie slijmvlies op.		

3. Welke bewering over een neusspray met fysiologisch zout is niet juist?

- A Een fysiologische zoutoplossing gebruik je bij kinderen jonger dan twee jaar.
- B Een fysiologische zoutoplossing maakt het slijmvlies in de neus taaier.
- C Een zelfgemaakte fysiologische zoutoplossing is goed te gebruiken.

4. Lees het stukje *Wanneer naar de huisarts?*

In welke situaties moet de huisarts gewaarschuwd worden? Omcirkel twee antwoorden.

- A Ceyda van zes jaar heeft een temperatuur van 40,5 °C.
- B Meneer Pel van 77 jaar heeft drie dagen een temperatuur van 38 °C.
- C Mevrouw de Vries van 46 jaar heeft enkele dagen een temperatuur van 38 °C.
- D Tessa van acht jaar heeft sinds een halve dag een temperatuur van 38 °C.

Tekst 2

Dit krantenartikel gaat over een onderzoek naar mensen die een bril dragen. Bij deze tekst horen 7 vragen (vraag 5 t/m 11).



Met bril veel meer kans op werk

(1) Mensen met een bril hebben eerder zicht op een baan dan mensen zonder, zo blijkt uit een nieuwe studie.

(2) Op het schoolplein werden kinderen met een bril vroeger altijd gepest, maar het dragen van een bril op latere leeftijd heeft ook zo zijn voordelen. Uit recent Brits onderzoek blijkt althans dat mensen met een bril eerder worden aangenomen dan mensen zonder bril. Verder blijkt uit het onderzoek dat 40 procent van de ondervraagden een bril draagt of overweegt te dragen omdat ze denken dat dat hun kansen op de arbeidsmarkt aanzienlijk verbetert. Niet omdat ze slechtziend zijn of beperkt zicht hebben. Twee derde van hen vindt dat iemand die een bril draagt er professioneler uitziet en maar liefst 43 procent van de ondervraagden denkt dat mensen met een bril slimmer zijn. Het dragen van een bril zou sollicitanten verder meer zelfvertrouwen geven.

(3) Leuk allemaal, maar hoe zit het eigenlijk in Nederland? Dick van der Niet van 'Club Brillant', een branchevereniging van opticiens, reageert. Hij zegt geen mensen te kennen die speciaal een bril gaan kopen voor een sollicitatie omdat ze dan denken meer kans te hebben op die baan. Ook zegt hij dat nooit wetenschappelijk is bewezen dat mensen met een bril daadwerkelijk intelligenter zijn. "Die perceptie is er in de 'nerdy' beroepen van oudsher natuurlijk altijd wel geweest, maar het is nooit officieel vastgesteld dat mensen met een bril slimmer zijn dan mensen die er geen dragen," zegt Van der Niet. Hij vindt dan ook dat we het hele onderzoek met een knipoog moeten nemen.

(4) Wel kan hij zich goed voorstellen dat mensen met een bril meer zelfvertrouwen uitstralen en dat dat werkgevers aanspreekt. "Het dragen van een bril wordt tegenwoordig cool gevonden. Ik ken ook genoeg mensen die een bril dragen omdat ze dat mooi vinden, niet omdat ze er echt een nodig hebben. Het dragen van een bril is een 'fashion statement' geworden. En er is tegenwoordig zo veel keuze dat er voor iedereen wel een montuur tussen zit," stelt Van der Niet.

5. Wat wil de schrijver met deze tekst?

- A de lezer informeren en adviseren
- B de lezer informeren en amuseren
- C de lezer informeren en overtuigen

6. In alinea 3 staat: "Die perceptie is er in de 'nerdy' beroepen van oudsher natuurlijk altijd wel geweest." In welke van onderstaande zinnen is het woord *perceptie* goed vervangen?

- A Dat *beeld* is er in de 'nerdy' beroepen van oudsher natuurlijk altijd wel geweest.
- B Dat *begrip* is er in de 'nerdy' beroepen van oudsher natuurlijk altijd wel geweest.
- C Dat *feit* is er in de 'nerdy' beroepen van oudsher natuurlijk altijd wel geweest.

7. Waarom wil de schrijver van dit artikel de mening weten van Dick van der Niet?

- A omdat deze in een belangenorganisatie van brillenwinkels zit
- B omdat deze meerdere, goedlopende brillenwinkels heeft
- C omdat deze wetenschapper is op het gebied van brillen

8. In de laatste regel van alinea 3 staat dat Dick van der Niet vindt dat we het hele onderzoek met een knipoog moeten nemen.

Wat bedoelt hij hiermee?

- A Het onderzoek heeft geen nieuwe feiten opgeleverd.
- B Je moet het onderzoek niet al te serieus nemen.
- C Men heeft het onderzoek niet op de juiste wijze gedaan.

9. Je kunt de tekst in twee delen opdelen. Alinea 1 en 2 gaan over de uitkomst van het Britse onderzoek.

Over welk onderwerp gaan alinea 3 en 4?

- A de mening van een expert over de indruk die brildragende mensen maken
- B de mening van een expert over de kansen voor werkzoekenden in Nederland
- C de mening van een expert over de mode die veranderd is op brillengebied

10. Hieronder staan vier zinnen. Welke zinnen horen bij de uitkomst van het Britse onderzoek en welke bij de mening van Dick van der Niet? Kruis bij elke uitspraak 'het Britse onderzoek' of 'Dick van der Niet' aan.

	Het Britse onderzoek	Dick van der Niet
Als iemand een bril draagt, wordt verwacht dat hij of zij goed is in zijn werk.		
Een bril is hip.		
Mensen met en zonder bril zijn even slim.		
Sollicitanten met een bril krijgen sneller een baan,		

11. Hieronder staan vijf uitspraken over mensen die een bril dragen. Zijn deze uitspraken volgens de tekst waar of niet waar? Kruis bij elke uitspraak 'waar' of 'niet waar' aan.

	Waar	Niet waar
Uit onderzoek blijkt dat meer dan een derde van de mensen erover denkt een bril te dragen naar een sollicitatiegesprek.		
Meer dan 60% van de ondervraagden vindt dat iemand die een bril draagt er professioneler uitziet.		
Mensen die een bril dragen zijn volgens het onderzoek slimmer.		
Mensen dragen alleen een bril als ze er een nodig hebben.		
Mensen dragen vaak een bril om aan de mode mee te doen.		

Tekst 3

Deze tekst komt van een site van een hardloopervereniging. De tekst geeft informatie over hardlopen.

Bij deze tekst horen 4 vragen (vraag 12 t/m 15).



De beginnende hardloper

(1) Hardlopen is een fantastische sport waaraan veel plezier te beleven valt. Hardlopen is het middel om zowel lichaam als geest te leren beheersen. We weten allemaal dat we moeten trainen, maar weinigen doen het. Wie wel traint vindt het lastig om dat elke dag vol te houden. Tegen de tijd dat de jongeren de middelbare school verlaten doet nog slechts een kleine minderheid aan sport, slechts enkelen krijgen na het examen genoeg lichaamsbeweging.

(2) Norman Triplett, een bekende sportpsycholoog, stelde in 1897 al vast dat wielrenners in een groep of in paren vrijwel altijd beter presteren dan in hun eentje. Profiteer dus van deze wetmatigheid en loop zo nu en dan mee in een loopgroep is het advies van atletiektrainer Joost Spijker. Wel eentje die qua niveau een uitdaging voor je vormt, maar die ook weer niet te hard loopt en al na tien minuten achter de horizon verdwijnt. Het is vaak moeilijk om in je eentje te beginnen met hardlopen. Daarom biedt de Road Runners Club Joure elk jaar in de maanden oktober en november een basiscursus hardlopen aan om zowel het fundament te leggen als het plezier in lopen te ontwikkelen. Het is altijd leuker om in een groep te beginnen. Als vervolg hierop is het dan mogelijk om door te stromen in de loopgroep zelf, zodat er ook sprake blijft van continuïteit.

Ook als je voor jezelf al bezig bent, kan het zinvol zijn om je bij een loopgroep aan te sluiten.

(3) Het belangrijkste attribuut van een hardloper zijn de schoenen en niet zoals men zo vaak ziet een flitsende outfit. Bij de landing krijgen de knieën en de enkels een schok te verduren van 2-3 maal het eigen lichaamsgewicht. Speciale hardloopschoenen kunnen door een inventieve demping die schok reduceren, zodat het gevaar van blessures tot een minimum verkleind kan worden.

(4) Hieronder een paar schema's die beginnende lopers kunnen helpen.

SCHEMA VOOR BEGINNENDE LOPERS: PROGRAMMA 1 en 2

Het eerste programma gaat uit van het absolute minimum en is daarom vooral bedoeld voor echte beginners, met weinig conditie en personen met overgewicht.

Als je aanvangsniveau hoger is, of je hebt een goede conditie, begin je bij programma 2.

programma 1:

Omvang:	1 - 3 km per week
Intensiteit:	met elkaar kunnen praten zonder veel hijgen
Aantal:	drie keer per week

Opmerking: doe een warming-up en een cooling-down van ieder minimaal 5 minuten

Programma 1			
Week	Training	Herstelpauze	Totale training
	hardlopen (in minuten)	Wandelen (in minuten)	(in minuten)
1	5 x 1	5 x 2	15
2	8 x 1	8 x 1	16
3	4 x 2	4 x 2	16
4	5 x 2	5 x 1	15
5	2 - 3 - 2 - 3	1 - 2 - 1 - 2	16
6	3 x 3	3 x 2	15
7	4 x 3	3 x 1	15
8	3 x 4	2 - 1	15
9	5 - 5 - 3	1 - 1	15
10	2 x 7	2	16
11	10 - 5	1	16
12	15	0	15

programma 2

Omvang: 2 - 6 kilometer per training

Intensiteit: met elkaar kunnen praten zonder veel hijgen

Aantal: drie keer per week

Opmerking: doe een warming-up en een cooling-down van ieder minimaal 5 minuten

Programma 2			
Week	Training	Herstelpauze	Totale training
	Hardlopen (in minuten)	Wandelen (in minuten)	(in minuten)
1	4 x 5	3 x 1	23
2	6 - 7 - 6	2 x 1	21
3	7 - 8 - 7	2 x 2	26
4	10 - 12	2	24
5	12 - 9 - 6	2 x 1	29
6	15 - 5 - 5	2 x 2	29
7	3 x 9	1 - 2	30
8	12 - 12 - 4	2 x 1	30
9	2 x 14	2	30
10	18 - 10	2	30
11	24 - 5	1	30
12	30	0	30

12. **Wat is een goede titel boven de tweede alinea?**
- A Basiscursus hardlopen
 - B Loopplezier zorgt voor succes
 - C Samen hardlopen, dat gaat beter
13. Iemand volgt het trainingsschema, inclusief warming-up en cooling-down. **Hoeveel minuten traint hij dan in totaal per keer in week 2 van trainingsprogramma 1?**
- A 16 minuten
 - B 21 minuten
 - C 26 minuten
14. Iemand volgt trainingsprogramma 2. **Wat moet hij, naast de warming-up en cooling-down, per keer doen in week 6?**
- A afwisselend drie keer 3 minuten hardlopen en 2 minuten wandelen
 - B afwisselend drie keer 5 minuten hardlopen en 4 minuten wandelen
 - C afwisselend 15, 5 en 5 minuten hardlopen en twee keer 2 minuten wandelen
15. Hieronder staan vijf zinnen. **Klik bij elke zin aan of het een doel of geen doel van de schrijver van deze tekst is.**

	Doel van de schrijver	Geen doel van de schrijver
Mensen aanmoedigen om te gaan sporten.		
Mensen amuseren met verhalen over hardlopen.		
Mensen informatieve geven over hardlopen.		
Mensen laten zien wat ze moeten doen als ze gaan hardlopen.		

Tekst 4

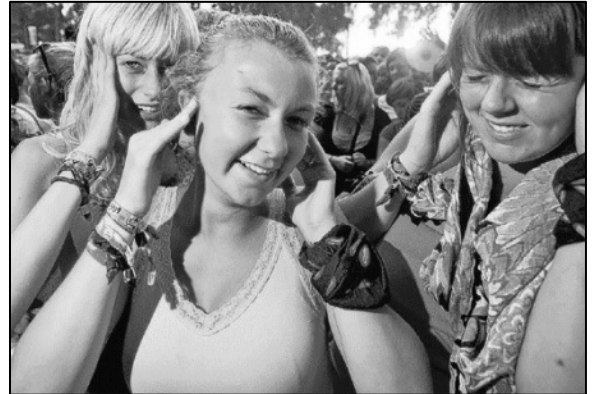
Deze tekst komt uit een krant. Bij deze tekst horen 6 vragen (vraag 16 t/m 21).

Zuinig op je oren met oordoppen

(1) Een piep in je oren is niet normaal. Toch denken veel jongeren dat dit erbij hoort na een avondje stappen of een concert.

(2) Te veel en te vaak te hard

Nu het festivalseizoen is begonnen, is het geen gek idee oordoppen aan te schaffen. Met oordoppen in naar de discotheek of een popfestival is niet stoer. Toch zijn sinds een klein jaar op alle muziekoptredens van Mojo Concerts oordoppen te koop. Met hippe reclameslogans probeert de concertorganisator ze aan de man te brengen: "Te dicht bij de luidsprekers staan, kan je oren beschadigen." Of het helpt is de vraag. Nu het buiten-festivalseizoen weer is aangebroken, lopen duizenden jongeren, maar ook volwassenen, kans op gehoorbeschadiging als ze (te vaak) te veel lawaai horen. Veel muzikliefhebbers weten niet dat te hard geluid blijvende schade kan veroorzaken of ze willen het niet weten.



(3)

Slecht horen is volgens de Hoorstichting een van de meest voorkomende gezondheidsproblemen. In Nederland horen 1,5 miljoen mensen slecht, onder wie ook kinderen en jongeren. De Hoorstichting denkt dat er steeds meer mensen met problemen bij komen, dat komt door de vergrijzing en door de toename van lawaai op de werkplek en in de vrije tijd. Jaarlijks komen er in elk geval 20.000 tot 25.000 jongeren met een gehoorbeschadiging bij. "Dat is zorgelijk," zegt Jan de Laat. Hij is audioloog (een deskundige op het gebied van horen) bij het Leids Universitair Medisch Centrum. "Want schade aan het gehoor is onherstelbaar. Maar veel jongeren blijven wel gewoon naar harde muziek luisteren." Gehoorschade treedt heel langzaam op, je merkt het zelf nauwelijks en dat is fruikend, legt De Laat uit. "Na een avond in de discotheek hoor je misschien een piepton, een jaar later kun je al flinke schade hebben. Dan heb je bijvoorbeeld constant een fluittoon in je oor of hoor je altijd suizen."

(4) Tieners laconiek

Mensen die een lange nacht uit zijn geweest, denken vaak dat oorsuizen of een piep in de oren weer verdwijnen, weet De Laat uit onderzoeken. "Maar dat is letterlijk het eerste verschijnsel van schade. Als je dat een jaar lang wekelijks volhoudt, heb je zelf niet eens in de gaten dat je gehoor slechter wordt. Tegenwoordig weten jongeren wel dat te harde muziek slecht is," zegt De Laat. "Tien jaar geleden waren zij zich daar nog niet zo van bewust. Helaas doen zij nog weinig met die kennis," zegt De Laat die als bestuurslid van de Hoorstichting ook voorlichting geeft op basis- en middelbare scholen. "Wat ik vertel, maakt nog wel indruk op kinderen, maar tieners doen er laconiek over. Daarom is het ook zo moeilijk iets aan hun gedrag te veranderen."

(5) Geluid begrenzen

Onderzoekers van het Erasmus Medisch Centrum willen daarom dat fabrikanten van mp3-spelers het geluid begrenzen. De Laat probeert de horeca en organisatoren van muziekfestivals te bewegen het volume te beperken. "Wij willen graag dat het geluid op een festival maximaal 105 decibel is. In een café zou het niet boven de 85 decibel uit mogen

komen om nog normaal met elkaar te kunnen praten. Maar het publiek zit volgens de Vereniging van Evenementenmakers en de Vereniging Nederlandse Poppodia en Festivals niet altijd te wachten op zacht geluid. Zij wijzen erop dat mensen in het gewone leven meer last ondervinden van lawaai dan door een of twee keer per jaar een concert te bezoeken en willen daarom niet de volumes aanpassen. Maar oordoppen verkopen tijdens concerten is geen probleem.

16. Wat is het onderwerp van deze tekst?

- A de gevolgen van geluidsbegrenzing
- B de gevolgen van het gebruik van oordoppen
- C de gevolgen van te veel lawaai

17. Welk tussenkopje past het best boven alinea 3?

- A Gehoorschade gaat niet meer over
- B Gezondheidsproblemen worden groter
- C Meer lawaai in het dagelijks leven

18. Steeds meer mensen krijgen gehoorproblemen. Welke oorzaken worden genoemd in alinea 3?
Omcirkel drie antwoorden.

- A Gehoorschade begint met een pieptoon.
- B Het lawaai op de werkplek neemt toe.
- C Mensen krijgen te maken met meer lawaai in hun vrije tijd.
- D Mensen willen hun gedrag veranderen.
- E Mensen worden ouder.

19. Wat wordt er in de tekst gezegd over oorsuizen?

- A Oorsuizen is een van de meest voorkomende gezondheidsproblemen.
- B Oorsuizen is het begin van schade aan het gehoor.
- C Oorsuizen verdwijnt vanzelf weer.

20. Het is moeilijk om het gedrag van jongeren te veranderen. Hoe komt dat volgens Jan de Laat?

- A Jongeren hebben te weinig kennis over gehoorschade.
- B Jongeren maken zich niet druk over gehoorschade.
- C Jongeren weten niet dat luisteren naar harde muziek slecht is.

21. Wat wil de schrijver met deze tekst bereiken?

- A Hij wil dat meer mensen met gehoorbeschadiging geholpen worden.
- B Hij wil dat mensen tijdens concerten oordoppen van hem kopen.
- C Hij wil mensen waarschuwen voor de gevolgen van veel lawaai.

Kijk en luisteren 1: Aangifte doen

Je ziet een filmpje over aangifte doen bij de politie. Het fragment duurt ongeveer 4 minuten. Bij dit filmpje horen 7 vragen (vraag 22 t/m 28).

[Video Aangifte doen](#)

22. Waar gaat dit filmpje over?

- A over de problemen bij het opnemen van een aangifte
- B over het gemak van aangifte doen via Skype
- C over het in behandeling nemen van een aangifte

23. Iemand woont in de Regio Noord- en Oost-Gelderland. Hij wil aangifte doen via de computer.

Vanuit welke plaats kan hij dat doen?

- A Dat kan vanaf de plaats waar hij het wil.
- B Dat moet vanaf een plaats in de Regio Noord- en Oost-Gelderland.
- C Dat moet vanuit zijn eigen huis.

24. In het filmpje meldt een vrouw bij de politie dat haar schutting vernield is. Zij wil aangifte doen via de webcam. Ze heeft gebeld om een afspraak te maken om aangifte te doen. Wie moet daarna contact opnemen?

- A De politie moet altijd contact opnemen.
- B Het slachtoffer moet altijd contact opnemen.
- C De politie of het slachtoffer kan contact opnemen.

25. Iemand doet aangifte van een diefstal. Dit gebeurt in een aantal stappen.

Wat is de volgorde in het filmpje?

- A legitimatie tonen - vragen van de politie beantwoorden - uitleggen wat er gebeurd is
- B uitleggen wat er gebeurd is - legitimatie tonen - vragen van de politie beantwoorden
- C uitleggen wat er gebeurd is - vragen van de politie beantwoorden - legitimatie tonen

26. Iemand heeft aangifte gedaan. **Wat moet hij als laatste doen voordat de politie zijn aangifte in behandeling neemt?**

- A de aangifte nog eenmaal in zijn geheel voorlezen
- B de aangifte ondertekenen en opsturen naar de politie
- C de aangifte op een internetformulier invullen

27. In het filmpje wordt een aantal dingen genoemd die je nodig hebt om aangifte te doen.

Wat noemen ze in het filmpje wel, maar blijkt niet altijd nodig te zijn?

- A headset
- B internet
- C webcam

28. Waarom heeft de politie dit filmpje laten maken?

- A Ze wil laten zien dat aangifte doen verplicht is.
- B Ze wil laten zien hoe je aangifte kunt doen.
- C Ze wil laten zien hoe je contact op kunt nemen met de politie.

Kijken en luisteren 2: Tienerondernemers

Je hoort een gedeelte van een radioprogramma. Het programma gaat over jongeren en ondernemers. De presentatoren praten met Mireille Muller van de Kamer van Koophandel en met Fleur Kriegsman, een jonge ondernemer. Het fragment duurt ongeveer 6 minuten. Bij dit radiofragment horen 8 vragen (vraag 29 t/m 36).

[Audio fragment afspelen](#)

29. De presentator zegt dat steeds meer jongeren een eigen bedrijf beginnen. Wat is de reactie van Mireille Muller?

- A Het klopt dat steeds meer jongeren gaan ondernemen.
- B Het komt voor, maar ze schrijven zich meestal pas in als ze volwassen zijn.
- C Jongeren starten vooral een bedrijf omdat er veel werkloosheid is.

30. Waarom is het voor veel jongeren interessant om een eigen bedrijf te starten?

- A Ze horen op school en in de media veel over zelfstandig ondernemen.
- B Ze kunnen een prijs winnen als ze zelf een bedrijf beginnen.
- C Ze worden gestimuleerd door leeftijdsgenoten om te gaan ondernemen.

31. Fleur Kriegsman is een jonge ondernemer.

Wat voor artikelen verkoopt ze?

- A kleding van bekende merken
- B tassen en schoenen
- C verschillende modeartikelen

32. Fleur Kriegsman is al jong begonnen met ondernemen.

Hoe is zij begonnen?

- A Ze ging de media opzoeken om meer naamsbekendheid te krijgen.
- B Ze ging mode-accessoires van bekende merken verzamelen.
- C Ze ging spullen op Ebay kopen en verkopen.

33. Fleur vertelt dat de bekende merken het prima vonden als ze minder artikelen inkochte.

Waarom vonden ze dat goed?

- A omdat ze er veel geld voor kregen
- B omdat ze Fleur graag wilden helpen
- C omdat Fleur veel in de publiciteit was

34. Het ondernemerschap is Fleur "met de paplepel ingegoten".

Wat betekent dat?

- A Fleur heeft op jonge leeftijd al veel geholpen in de bedrijven van haar ouders.
- B Fleur heeft vanaf jonge leeftijd al veel gehoord over het hebben van een eigen bedrijf.
- C Fleur wist al op jonge leeftijd dat ze een eigen bedrijf wilde starten.

35. Wat doet een rechter tijdens een handlichting?

- A Hij beoordeelt of iemand de capaciteiten heeft om een onderneming te beginnen.
- B Hij beoordeelt of iemand oud genoeg is om een onderneming te beginnen.
- C Hij beoordeelt of iemand voldoende geld heeft om een onderneming te beginnen.

36. Wat vertelt Fleur over haar naamsbekendheid?

- A Hierdoor bezoeken ondernemers haar site.
- B Hierdoor krijgt ze veel publiciteit.
- C Hierdoor verkoopt ze meer.

Kijken en luisteren 3: Rijden op frituurvet

Je ziet een filmpje over hoe je oud frituurvet kunt recyclen (hergebruiken). Het fragment duurt ongeveer 2 minuten. Bij dit filmpje horen 6 vragen (vraag 37 t/m 42).

[Video fragment afspelen](#)

37. Vraag 37 gaat over hetzelfde fragment als vraag 38. Hieronder staan verschillende plaatsen.

Op welke plaatsen kun je je oude frituurvet inleveren?

Klik bij elke plaats 'wel inleveren' of 'niet inleveren' aan.

	Wel inleveren	Niet inleveren
bij de biodieselfabriek in Ede		
bij de milieustraat van je gemeente		
bij de winkel waar je het frituurvet gekocht hebt		
bij het winkelcentrum		

38. Vraag 38 gaat over hetzelfde fragment als vraag 37.

Arthur Rep zegt tegen de presentator: "Dat is niet de bedoeling." **Wat moet de presentator doen?**

- A Hij moet het frituurvet direct in de container gooien.
- B Hij moet het frituurvet eerst in een fles doen en daarna in de container.
- C Hij moet het frituurvet via een trechter in de container gooien.

39. Marcel levert zijn oude frituurolie in. Dan volgt er een aantal stappen.

In welke volgorde?

- A de olie wordt gescheiden van het plastic -> de plastic verpakking wordt in stukken gesneden -> de olie wordt naar de fabriek gebracht
- B de olie wordt naar de fabriek gebracht -> de plastic verpakking wordt in stukken gesneden -> de olie wordt gescheiden van het plastic
- C de plastic verpakking wordt in stukken gesneden -> de olie wordt gescheiden van het plastic -> de olie wordt naar de fabriek gebracht

40. Hieronder staan vier producten.

Welke producten zijn geschikt om biodiesel van te maken?

Klik bij elk product 'geschikt' of 'niet geschikt' aan.

	geschikt	niet geschikt
braadboter		
frituurolie		
motorolie		
zonnebloemolie		

41. In heel Europa wordt biodiesel gemengd bij diesel.

Wat is het percentage biodiesel dat in Nederland bijgemengd wordt?

- A minder dan 6%
- B precies 6%
- C meer dan 6%

42. **Wat is er nodig om van oude olie brandstof te maken?**

- A een katalysator en glycerine
- B methanol en een katalysator
- C methanol en glycerine